

Sygn. akt IV CZ 78/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi wnioskodawcy  
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia  
Sądu Okręgowego w R.  
z dnia 23 stycznia 2014 r.,  
w sprawie z wniosku T. F.  
przy uczestnictwie D. D., D. F., K. F., S. F., B. G.-F., T. M.-F. i M. N.  
o dział spadku i zniesienie współwłasności,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 15 stycznia 2015 r.,  
zażalenia wnioskodawcy  
na postanowienie Sądu Okręgowego w R.  
z dnia 9 czerwca 2014 r.,

**oddala zażalenie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. postanowieniem z dnia 5 maja 2014 r. oddalił wniosek T. F. o zwolnienie od opłaty od wniesionej przezeń skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia tego Sądu. Postanowienie to zostało doręczone pełnomocnikowi skarżącego w dniu 12 maja 2014 r., lecz opłata od skargi została uiszczona dopiero w dniu 29 maja 2014 r., a więc po upływie ustawowego terminu. Z tego względu Sąd Okręgowy w R. zaskarżonym obecnie postanowieniem z dnia 9 czerwca 2014 r. odrzucił skargę.

W zażaleniu na to postanowienie skarżący wniósł o jego uchylenie z powodu naruszenia art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegającego na nieuwzględnieniu faktu, że na postanowienie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów wniósł zażalenie, odrzucone postanowieniem z dnia 16 maja 2014 r., doręczonym w dniu 23 maja 2014 r., od której dopiero daty – jak zdaje się uważać skarżący – biegł termin do uiszczenia opłaty. Ponadto skarżący, powołując się na art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c., wniósł „o zmianę postanowienia w przedmiocie odmowy zwolnienia od opłat sądowych przez jego uwzględnienie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wbrew przekonaniu skarżącego, wniesienie niedopuszczalnego zażalenia na postanowienie odmawiające zwolnienia od opłat pozostawało bez wpływu na jego uprawomocnienie się (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1993 r., I CRN 19/93, OSNCP 1993, nr 11, poz. 205 i z dnia 8 sierpnia 1995 r., II CRN 83/95, OSNC 1995, nr 11, poz. 167 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2004 r., I CZ 3/04, niepubl. i z dnia 26 października 2011 r., III CZ 52/11, niepubl.). Dla określenia początku biegu terminu do dokonania czynności (wniesienia opłaty) miarodajna była jedynie data doręczenia pełnomocnikowi skarżącego postanowienia w przedmiocie opłat, natomiast chwila doręczenia postanowienia odrzucającego niedopuszczalne zażalenie nie miała z tego punktu widzenia znaczenia prawnego.

Z art. 112 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) wynika, że jeżeli pismo podlegające opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wartości przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez adwokata lub radcę prawnego, to w razie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłaty, tygodniowy termin do jej uiszczenia biegnie, w wypadku wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym, od daty doręczenia stronie prawomocnego postanowienia o oddaleniu wniosku. Przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. ma zastosowanie także do środków odwoławczych i zaskarżenia, z tą modyfikacją w stosunku do innych pism, że skutkiem niedopełnienia czynności nie jest zwrot, lecz odrzucenie środka zaskarżenia (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11 i postanowienie z dnia 25 października 2012 r., IV CZ 93/12, niepubl.).

Termin do uiszczenia opłaty od skargi biegł zatem dla skarżącego – jak prawidłowo ustalił Sąd – od dnia doręczenia profesjonalnemu pełnomocnikowi postanowienia odmawiającego zwolnienia od opłat, a więc od dnia 12 maja 2014 r.; w tej sytuacji uzasadniona była konkluzja Sądu, że opłata nie została uiszczona w terminie, a to uzasadniało odrzucenie skargi na podstawie art. 424<sup>6</sup> § 3 k.p.c.

Nie mógł odnieść skutku zawarty w zażaleniu podlegającemu odrzuceniu wniosek o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia odmawiającego zwolnienia od kosztów; pozostałby on bezskuteczny także z tej przyczyny, że nie zawierał żadnego uzasadnienia, a tym samym argumentów zmierzających do przekonania o wadliwości postanowienia.

Należy stwierdzić, że zachodzą także inne podstawy odrzucenia skargi, które mogą być uwzględnione tylko przez Sąd Najwyższy, dotyczą bowiem nieusuwalnych braków konstrukcyjnych (art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.). Skarżący nie wskazał przepisu, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.) i nie uprawdopodobnił wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż ewentualna szkoda przyszła, a o takiej twierdzi skarżący, nie uzasadnia wniesienia skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 119).

Z omówionych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394<sup>1</sup> § 3 w zw. z art. 398<sup>14</sup> oraz art. 424<sup>12</sup> k.p.c.)

Ubocznie, bo pozostaje to bez wpływu na ocenę zażalenia, należy zauważyć, że określając wysokość należnej opłaty Sąd wyraźnie kierował się przedmiotem prawomocnie zakończonej sprawy, podczas gdy miarodajna dla określenia należnej opłaty jest wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona w skardze, odpowiadająca wysokości szkody, której skarżący – według swych twierdzeń - miał doznać na skutek wydania orzeczenia.